

15. 10. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Fotografování na veřejně přístupných místech povoleno?

Fotografujete na veřejně přístupných místech nebo na veřejném prostranství? A je v tom vlastně rozdíl? V praxi se stále častěji setkáváme s dotazy týkajícími se problematiky pořizování fotografií tzv. „na veřejnosti“, a to zejména ve vztahu k oprávněnosti takového fotografování. Fotografování na veřejnosti může mít samozřejmě důležité právní konsekvence mimo jiné v souvislosti s případnými zásahy do práv a právem chráněných zájmů fotografovaných osob. V dnešním článku však tuto oblast pomíneme a zaměříme se na předmětnou problematiku z pohledu fotografování autorských děl, která je v této souvislosti neméně zásadní.

Z důvodu omezeného rozsahu tohoto článku se přitom budeme věnovat problematice fotografování na veřejném prostranství tak, jak jej uvádí ustanovení § 33 odst. 1 zákona č. [121/2000 Sb.](#), autorský zákon, v platném a účinném znění (dále také „AZ“).

Mezi jeden ze základních právních principů soukromého práva patří zásada, že každý může činit, co není zákonem zakázáno a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Tento princip se přirozeně uplatní i v oblasti fotografování veřejně přístupných míst, kdy lze v zásadě konstatovat, že fotografování některých děl umístěných na veřejném prostranství je možné i bez souhlasu vlastníka fotografovaného díla; není-li ovšem zvláštním právním předpisem výslovně stanoveno jinak. Fotografování na veřejně přístupných místech může mít několik aspektů a podmínek, které by měly být při pořizování fotografií zcela jistě brány v potaz. Jak jsme již uvedli výše, dnešní článek je přitom zaměřen pouze na aspekty související s místem pořizování fotografií a nezabývá se dále možnými zákonnými výjimkami (např. volné užití díla dle ustanovení § 30 AZ či nepodstatné vedlejší užití díla dle ustanovení § 38c AZ apod.)

První aspekt, který je nutno vzít v úvahu, se týká právní kvalifikace fotografovaného objektu. V případě, že fotografovaný objekt není autorským dílem ve smyslu ustanovení § 2 AZ, pak je jeho fotografování povoleno. Pokud je ale fotografovaný objekt autorským dílem, pak dle ustanovení § 33 odst. 1 AZ platí, že pořizovat fotografie **autorského díla** bez souhlasu jeho autora **je povoleno, je-li takové autorské dílo trvale umístěno na veřejném prostranství**. Tato zákonná licence se neomezuje co do druhu fotografovaného díla, z logiky věci lze ale usuzovat, že se nejčastěji bude jednat o fotografování výtvarných anebo architektonických děl, která ovšem musí být na veřejném prostranství trvale umístěna (tím se z citované zákonné výjimky automaticky vylučují ta autorská díla, která jsou na veřejném prostranství umístěna jen dočasně). Citované ustanovení dále konkretizuje pojem veřejné prostranství demonstrativním výčtem a uvádí, že do autorského práva nezasahuje ten, kdo pořídí fotografii díla, které je trvale umístěno na náměstí, ulici, v parku, na veřejných cestách nebo na jiném veřejném prostranství.

Je-li jasno, zda fotografovaný objekt je autorským dílem či nikoli, pak přichází na řadu další aspekt, který by měl být při posuzování dané problematiky zohledněn, a to co lze klasifikovat jako veřejné prostranství. Ustanovení § 33 odst. 1 AZ sice obsahuje krátký demonstrativní výčet míst tvořících součást veřejného prostranství, nechává ale zároveň značný prostor dalšímu výkladu. Jediná obsáhlejší definice veřejného prostranství je v českém právním řádu zakotvena v ustanovení § 34 zákona č. [128/2000 Sb.](#), o obcích, v platném a účinném znění (dále také „zákon o obcích“).

Předmětné ustanovení uvádí, že veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

K dalšímu upřesnění veřejného prostranství napomohla také judikatura Ústavního soudu, dle které například koupaliště či parkoviště nemají povahu veřejného prostranství, a to proto, že **nejsou veřejnosti přístupná bez dalšího, ale až na základě rozhodnutí vlastníka** (Pl. ÚS 50/03). V jiném nálezu Ústavní soud konstatoval, že hřiště, koupaliště anebo pískoviště **nemusí mít nutně povahu veřejného prostranství, protože jejich zpřístupnění záleží na vůli vlastníka nebo provozovatele** (Pl. ÚS 46/06). Dle odborné literatury lze definici veřejného prostranství obsaženou v zákoně o obcích použít i pro účely autorského zákona.

K výše uvedenému lze dále doplnit, že ustanovení § 34 zákona o obcích sice uvádí demonstrativní výčet konkrétních míst, které jsou považovány za veřejné prostranství, současně ale také v této otázce (podobně jako autorský zákon) ponechává prostor dalšímu výkladu, když obsahuje jakousi zbytkovou klauzuli, dle které jsou veřejným prostranstvím rovněž prostory, které jsou přístupné bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání. Ústavní soud rozvinul výklad i v této části citovaného ustanovení a uvedl, že tuto formulaci nelze vyložit jinak, než že nejde o jakékoli prostory přístupné bez omezení, ale naopak se jedná o prostory v obci mající obdobný charakter jako náměstí, tržiště, místní komunikace či parky a veřejná zeleň (Pl. ÚS 21/02). Ústavní soud tedy svými závěry upřesnil zákonnou definici, dle které **za veřejná prostranství nelze považovat prostory, které jsou veřejně přístupné, nicméně jejich užívání vykazuje jistá omezení**, a především nemají obdobný charakter jako prostory uvedené v demonstrativním výčtu ustanovení § 34 zákona o obcích, tj. jako tržiště, místní komunikace či parky. Ústavní soud tímto dle našeho názoru poukazuje na prostory, jako jsou veřejné knihovny, nádražní haly či budovy správních úřadů, kdy se sice jedná o prostory veřejně přístupné, nicméně jejich užívání je omezeno například časově (úředními hodinami) či podmínkami jejich užívání (návštěvním řádem).

Můžeme tedy shrnout, že **veřejně přístupné místo není pro posuzování předmětné problematiky totéž, co veřejné prostranství**. Například tedy **muzea, koncertní haly, kinosály, galerie, nákupní centra či zábavní parky nejsou veřejným prostranstvím ve smyslu ustanovení § 34 zákona o obcích, resp. ustanovení § 33 odst. 1 AZ**. Pořizování fotografií objektů (autorských děl) v uvedených prostorách tedy bude podléhat zejména tomu, co stanoví návštěvní či jiný obdobný řád prostor, ve kterém byla fotografie pořízena. Pokud by tato otázka návštěvním řádem upravena nebyla, pak se ustanovení § 33 odst. 1 AZ nebude aplikovat a nebude možné bez dalšího uzavřít, že fotografování trvale umístěných autorských děl je na daném místě povoleno.

Pokud by autorské dílo skutečně bylo trvale umístěno na veřejném prostranství anebo bylo viditelné či přístupné z veřejného prostranství, lze jej fotografovat a tuto fotografii poté užít bez souhlasu autora díla, a to i za komerčními účely (jak vyplývá z výkladu ustanovení § 33 odst. 1 AZ). Takové užití fotografie vyobrazující jiné autorské dílo však nesmí být v rozporu s běžným užitím díla a nesmí se nepřiměřeně dotýkat oprávněných zájmů autora (viz ustanovení § 29 odst. 1 AZ, které upravuje tzv. třístupňový test, který je rovněž nezbytné při posuzování předmětné problematiky vždy provádět). Nelze současně opomenout ani to, že je-li to možné, musí být u fotografovaného objektu uvedeno jméno autora (nejde-li o dílo anonymní) anebo jméno osoby, pod jejímž jménem bylo dílo uvedeno na veřejnost, a dále název díla a jeho umístění.

Mgr. Lucie Kianková, BA,
advokátka
IP & IT Law team leader
Senior Associate

Tereza Churceva, LL.M. (WU),
právník

Rödl & Partner

[Rödl & Partner Tax, k.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)